

Til forbruger- og erhvervsordførerne
Folketinget
Christiansborg
1216 København K

Den 19. marts 2021

Vedr. B 125 og større forbrugersikkerhed på online markedspladser

Tirsdag den 23. marts førstebehandles B 125 om forslag til folketingsbeslutning om lige konkurrencevilkår blandt netbutikker. Det fremgår, at formålet er, at online markedspladser skal følge den samme forbrugerbeskyttelseslovgivning som alle andre netbutikker.

Forbrugerrådet Tænk og Dansk Erhverv er enige i den målsætning og hilser en politisk debat om online markedspladser meget velkommen. Men skal den føre til konkrete resultater opfordrer vi Folketinget til at bruge debatten til at sikre en dansk position i de igangværende forhandlinger om EU-Kommissionens forslag til fremtidig regulering af platforme og online markedspladser, som sikrer netop dette. Det uddybes nedenfor.

Vi byder nye forretningsmodeller velkomne, men det er uholdbart, at der sælges varer fra 3. lands virksomheder på de digitale markedspladser, som ikke lever op til reglerne for produkt-sikkerhed og hvor den øvrige forbrugerlovgivning heller ikke efterleveres. Konsekvensen er, at lovlige virksomheder udkonkurreres og at forbrugersikkerheden bringes i fare.

Forbrugerrådet Tænk har de sidste år købt og testet en lang række produkter fra legetøj til kosmetik, og dokumenteret alt fra farlig konstruktion til højt indhold af ulovlig kemi i en række produkter og dermed alvorlige overtrædelser af sikkerheden. Dansk Erhverv har ligeledes gennemført en undersøgelse af 50 køb på 3 online markedspladser med samme nedslående resultat. Det samme har den Europæiske forbrugerorganisation BEUC, den europæiske legetøjsorganisation TIE, det svenske Elsäkerhetsnetværk m.fl.

Fysiske butikker og netbutikker i EU skal efterleve reglerne, men de digitale markedspladser hævder, de kun har status som formidlere og derfor ikke kan holdes ansvarlige, hvis sælgerne på deres markedspladser ikke efterlever reglerne – uanset om disse sælgere kommer fra Europa eller Asien og uanset hvor aktiv en rolle de spiller overfor køberne.

EU-Kommissionen fremsatte den 15. december 2020 et forslag til "Digital Services Act" (DSA), som skal regulere hvilket ansvar platforme og online markedspladser fremover skal have. Forslaget løser desværre ikke problemet med salget af farlige produkter. Det lægger alene op til at onlinemarkedspladserne skal være hurtigere til at fjerne ulovlige og produkter fra deres hjemmesider, hvis de bliver bedt om det, men på det tidspunkt er skaden sket og de farlige produkter er ude i en masse hjem.

Det er et grundlæggende princip i det indre marked, at ingen varer skal kunne bringes på det europæiske marked uden at en aktør i EU har ansvaret for lovligheden og sikkerheden af produktet FØR det bringes på markedet. Det betyder i praksis, at hvis producenten ikke er hjemmehørende i EU, så skal der være en importør, der påtager sig ansvaret for sikkerheden af produktet og har ansvaret overfor forbrugeren, hvis det er defekt og forårsager skade.

Problemet er bare, at det ikke gælder ved den digitale import, der sker når online markedspladser formidler salg af produkter fra tredjelande til forbrugere i EU. Men Digital import skal selvfølgelig også omfattes af ansvar. Forbrugerrådet og Dansk Erhverv opfordrer til, at Danmark i forbindelse med DSA'en arbejder for, at online markedspladser får status som digitale importører, hvis de bringer varer på markedet fra 3. lande, som ingen andre har fabrikant- eller importøransvaret for.

Det er derudover også uholdbart, at markedsføringen på flere online markedspladser også er vildledende og at forbrugerne ikke kan se handelsbetingelserne og ikke ved, om de er sikret deres grundlæggende forbrugerrettigheder. Også her hævder onlinemarkedspladserne de ikke er ansvarlige, selvom de er aktivt involveret i hele købsprocessen. Forbrugerrådet og Dansk Erhverv opfordrer til at Danmark arbejder for, at det bliver klart, at online markedspladser som er aktivt involveret i købsprocessen, bliver ansvarlige, og at de kriterier Forbrugeroombudsmanden nævner i svaret på spørgsmål 227 (ERU) fra 12. februar 2021 skrives ind i DSA'en.

Det er samtidig vigtigt at styrke kontrollen i Danmark. Sikkerhedsstyrelsen, Forbrugeroombudsmanden, Kemikaliekontrollen, Toldstyrelsen skal have ressourcer til at løfte denne opgave og de skal samarbejde tættere, da erfaringen er, at de 3. landssælgere som ikke overholder produktsikkerhedsreglerne ofte heller ikke overholder reglerne om kopivarer, markedsføring og forbrugerbeskyttelse – og i øvrigt også angiver værdien af pakkerne for lavt, for at undgå at betale moms.

Forbrugerrådet Tænk og Dansk Erhverv opfordrer Folketinget til at sikre, at Danmark i forbindelse med forhandlingerne om DSA'en arbejder aktivt for, der sættes en stopper for, at salg af ulovlige og farlige varer på online markedspladser kan ske uden ansvar og konsekvenser for onlinemarkedspladserne. Det vil sige, at Danmark skal arbejde for, at de får status som digitale importører, hvis de bringer varer på markedet fra 3. lande, som ingen andre har fabrikant- eller importøransvaret for.

Vi står til rådighed for eventuelle spørgsmål.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'V. Jelsø'.

Vagn Jelsø
Vicedirektør
Forbrugerrådet Tænk

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Lone Rasmussen'.

Lone Rasmussen
Markedschef
Dansk Erhverv